

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือ
ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7
Factors in Digital Age Influencing on Audit Quality and
Credibility of Cooperative Auditor of Cooperative
Auditing Office Region 7

วริยา ยอดปุ่น¹ ดารณี เอื้อชนะจิต²
Wariya Yodpun¹, Daranee Uachanachit²

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 จำนวน 141 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยในด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี และด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในด้านความถูกต้อง ความชัดเจน ความสมบูรณ์ และความทันกาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และคุณภาพการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 แสดงว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีและมีประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ส่งผลให้คุณภาพการสอบบัญชีสูงขึ้นไปด้วย สามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างทันกาล และส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี

คำสำคัญ (Keywords): คุณภาพการสอบบัญชี; ความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชี; ยุคดิจิทัล

Received: 2022-06-16 Revised: 2022-07-18 Accepted: 2022-07-19

¹ นักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม Accountancy Faculty, Sripatum University. Corresponding Author e-mail: wariya.yodpun@gmail.com

² คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม Accountancy Faculty, Sripatum University.

Abstract

The purposes of this research were to study the Factors in the digital age influencing audit quality and credibility of the cooperative auditor of Cooperative Auditing Office Region 7. Samples were 141 of the cooperative auditors, Cooperative Auditing Office Region 7. The instrument used to collect data was a questionnaire, Data was analyzed by percentage, means, standard deviation, and relationships were computed using multiple regression. The finding of this research found the knowledge and Auditing ability factors have a positive influence on the audit quality of cooperative auditors in terms of accuracy, clarity, completeness, and statistically significant at .05 level, and Experience from work has a positive influence on the audit quality of cooperative auditors in terms of accuracy, clarity, completeness and statistically significant at .05 level, and Audit quality has a positive influence on the credibility of cooperative auditors, there was a statistically significant at .05 level. It indicates that the cooperative auditor who works with knowledge of Auditing Capabilities and has experience in working, makes the quality of auditing higher as well and it can also present important information accurately and completely to be used in the decision of users of financial statements in a timely manner and affect the credibility of the auditor, leading to the successful performance of the audit.

Keywords: Cooperative auditor; Digital; Audit Quality

บทนำ (Introduction)

สหกรณ์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกันเป็นเจ้าของร่วมกัน ระบบสหกรณ์ถือเป็นฐานรากทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ รวมทั้งสหกรณ์ยังเป็นสถาบันที่เป็นแหล่งให้ข้อมูลทางการเงินและข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้นเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้ใช้ข้อมูลจากงบการเงินที่มีต่องบการเงินของสหกรณ์ว่า สหกรณ์ได้ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดให้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ในการนี้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์อาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือบุคคลอื่นเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้ (พระราชบัญญัติ สหกรณ์, 2542)

การสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นจึงมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจที่ต้องใช้ข้อมูลที่สามารถเชื่อถือได้ การสอบบัญชีจึงสามารถช่วยให้ข้อมูลทางการเงินบัญชีที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2559) ส่วนการสอบบัญชีสหกรณ์เป็นกระบวนการรวบรวมและการประเมินหลักฐานอย่างเพียงพอและเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปแล้วยังคงต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์

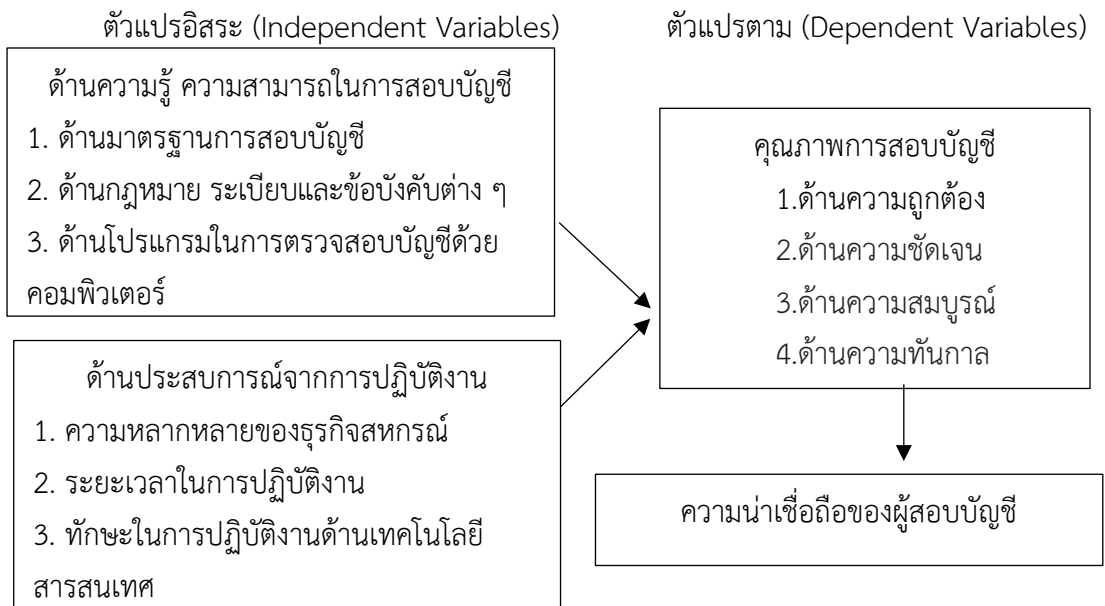
ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อแสดงความเห็นต่อการเงินของสหกรณ์นั้นว่าได้แสดงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามควรในสาระสำคัญตามหลักฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป รวมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินนั้นเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจว่างบการเงินได้ผ่านการตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชี (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2564) ประกอบกับในปัจจุบันได้เข้าสู่ยุคดิจิทัล เป็นยุคที่เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่มีความท้าทายกับสังคมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงาน หรือหน่วยธุรกิจใดรวมไปถึงระบบสหกรณ์ได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานมากขึ้น รวมถึงมีการเก็บและบันทึกข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล (Digital contents) เพื่อสะดวกในการประมวลผลอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การสอบบัญชีในยุคนี้จึงมีการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ จากเดิมที่นิยมใช้การตรวจสอบโดยไม่ใช้คอมพิวเตอร์มาเป็นการตรวจสอบโดยมีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยการจัดทำบัญชี วิเคราะห์ ตรวจสอบจับความผิดปกติของข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสามารถได้ข้อมูลใช้ในการตัดสินใจอย่างทันเวลาและการสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีคุณภาพนอกจากมีความรู้ด้านวิชาการ แล้วยังควรต้องมีประสบการณ์ในการตรวจสอบบัญชีทั้งในด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และด้านความหลากหลาย ซึ่งประสบการณ์จะเกิดจากการเรียนรู้วิวัฒนาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธุรกิจรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงการสื่อสาร และเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าไปอย่างมาก (กวี วงศ์พุ่ม, 2545) ซึ่งประสบการณ์จะก่อให้เกิดความชำนาญในการตรวจสอบ ซึ่งเป็นผลสะท้อนถึงความสามารถให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยความถูกต้องเชื่อถือได้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ (ประจวบ แผลมสัก, 2547) การรายงานการตรวจสอบการรับรองบัญชีที่แสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ด้วยความทันเวลา จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในอนาคตของผู้ใช้ข้อมูลจากงบการเงิน (บุญยงษ์ คำหวาน, 2556) ดังนั้น คุณภาพการสอบบัญชี จึงส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี และเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีประสบผลสำเร็จได้

จากข้อมูลข้างต้น ประกอบกับปัจจุบันเมื่อเกิดปัญหาการทุจริตของสหกรณ์หรือการปฏิบัติงานของสหกรณ์ที่ไม่เป็นไปตามหลักการบัญชี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แล้วตรวจพบในภายหลังซึ่งส่งผลความเสียหายแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้ทราบว่าปัจจุบันปัจจัยใดบ้างที่จะส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เพื่อจะช่วยให้การตรวจจับความผิดพลาดหรือการทุจริตของสหกรณ์ หรือการปฏิบัติงานของสหกรณ์ที่ไม่เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันเวลา จึงได้ศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์ โดยข้อมูลที่ได้รับจะทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เพื่อเพิ่มคุณภาพในการสอบบัญชีในด้านต่าง ๆ และส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในยุคคลิทัศน์ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในยุคคลิทัศน์ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์
3. เพื่อศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

สมมติฐานที่ 7 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

สมมติฐานที่ 8 ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

สมมติฐานที่ 9 คุณภาพการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 จำนวน 216 คน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 14 ธันวาคม 2564)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายและใช้สูตร Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่าง 5% ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 141 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็นส่วนเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามและส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในชุดจิตพิสัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปดำเนินการปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ควรมีค่าในระดับ 0.70 ขึ้นไป และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item Total Correlation) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.30 (Hair et al., 2006)

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของแต่ละตัวแปรได้ค่าตามมาตรฐานที่กำหนดคือค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่ามากกว่า 0.70 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่ามากกว่า 0.30 ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.7186 ถึง 0.908 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.481 ถึง 0.904 ถือได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ใช้ในการวิเคราะห์เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอายุ 25 - 35 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ปัจจุบันมีตำแหน่งงานนักวิชาการตรวจสอบบัญชี มีประสบการณ์การทำงาน 1 - 5 ปี และมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ดังตาราง 1 ตาราง 2 และตาราง 3

ตาราง 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี

ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี			
ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี	4.23	0.689	มากที่สุด
ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ	4.59	0.547	มากที่สุด
ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์	4.26	0.649	มากที่สุด
รวม	4.36	0.652	มากที่สุด
ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน			
ความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์	4.39	0.569	มากที่สุด
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	4.34	0.666	มากที่สุด
ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.32	0.596	มากที่สุด
รวม	4.35	0.612	มากที่สุด

ผลจากตาราง 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีพบว่าความคิดเห็นด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.652 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.547 รองลงมา ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.649 และด้านมาตรฐานการสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ย 4.23 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.689 และปัจจัยในด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.569 รองลงมา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34

มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.666 และทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.569 ตามลำดับ

ตาราง 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คุณภาพการสอบบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความถูกต้อง	4.37	0.586	มากที่สุด
ด้านความชัดเจน	4.37	0.585	มากที่สุด
ด้านความสมบูรณ์	4.30	0.618	มากที่สุด
ด้านความทันกาล	4.37	0.599	มากที่สุด
รวม	4.35	0.597	มากที่สุด

ผลจากตาราง 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พบว่าความคิดเห็นโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.35 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.597 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.586 ด้านความชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.585 ด้านความทันกาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.599 รองลงมา ด้านความสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.618 ตามลำดับ

ตาราง 3 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐานปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี

ตัวแปร	ความถูกต้อง		ความชัดเจน		ความสมบูรณ์		ความทันกาล	
	Beta	Sig.	Beta	Sig.	Beta	Sig.	Beta	Sig.
ด้านความรู้ความสามารถในการสอบบัญชี								
1. ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี	.386	.003*	.239	.000*	.308	.001*	.218	.008*
2. ด้านกฎหมายระเบียบและข้อบังคับต่างๆ	.260	.003*	.275	.001*	.190	.014*	.302	.001*
3. ด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์	.005	.043*	.178	.958	.180	.062	.210	.019*
ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน								

1. ด้านความหลากหลายของธุรกิจ สหกรณ์	.027	.746	.095	.219	.075	.367	.050	.550
2. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	.321	.000*	.323	.000*	.294	.001*	.398	.000
		*		*				*
3. ทักษะในการปฏิบัติงานด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ	.325	.000*	.351	.000*	.312	.001*	.192	.039
		*		*				*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 **ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า

1. ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ประกอบด้วยด้านมาตรฐานการสอบบัญชี มีค่า P-Value เท่ากับ .003 (Sig. = .003 < 0.01) ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ มีค่า P-Value เท่ากับ .003 (Sig. = .003 < 0.01) และด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ มีค่า P-Value เท่ากับ .043 (Sig. = .043 < 0.05) ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่า P-Value เท่ากับ .000 (Sig. = .000 < 0.01) ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่า P-Value เท่ากับ .000 (Sig. = .000 < 0.01) ยกเว้นในด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ มีค่า P-Value เท่ากับ .746 (Sig. = .746 > 0.05) จึงไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง

2. ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ประกอบด้วยด้านมาตรฐานการสอบบัญชี มีค่า P-Value เท่ากับ .000 (Sig. = .000 < 0.01) ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ มีค่า P-Value เท่ากับ .001 (Sig. = .001 < 0.01) ยกเว้นในด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ มีค่า P-Value เท่ากับ .958 (Sig. = .958 > 0.05) จึงไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน และปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่า P-Value เท่ากับ .000 (Sig. = .000 < 0.01) ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่า P-Value เท่ากับ .000 (Sig. = .000 < 0.01) ยกเว้นในด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ มีค่า P-Value เท่ากับ .219 (Sig. = .219 > 0.05) จึงไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน

3. ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ประกอบด้วยด้านมาตรฐานการสอบบัญชี มีค่า P-Value เท่ากับ .001 (Sig. = .001 < 0.01) ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ มีค่า P-Value เท่ากับ .014 (Sig. = .014 < 0.05) ยกเว้นในด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ มีค่า P-Value เท่ากับ .062 (Sig. = .062 > 0.05) จึงไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความ

สมบูรณ์ และปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่า P-Value เท่ากับ .001 (Sig. = .001 < 0.01) ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่า P-Value เท่ากับ .001 (Sig. = .001 < 0.01) ยกเว้นในด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ มีค่า P-Value เท่ากับ .367 (Sig. = .367 > 0.05) จึงไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์

4. ปัจจัยในยุคดิจิทัลที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ประกอบด้วยด้านมาตรฐานการสอบบัญชี มีค่า P-Value เท่ากับ .008 (Sig. = .008 < 0.01) ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ มีค่า P-Value เท่ากับ .001 (Sig. = .001 < 0.01) และด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ มีค่า P-Value เท่ากับ .019 (Sig. = .019 < 0.05) และปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่า P-Value เท่ากับ .000 (Sig. = .000 < 0.01) ทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่า P-Value เท่ากับ .039 (Sig. = .039 < 0.05) ยกเว้นในด้านความหลากหลายของธุรกิจสหกรณ์ มีค่า P-Value เท่ากับ .550 (Sig. = .550 > 0.05) จึงไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์

ตาราง 4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานคุณภาพการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คุณภาพการสอบบัญชี	Beta	p-value (Sig.)
ด้านความถูกต้อง	.162	.027*
ด้านความชัดเจน	.390	.000**
ด้านความสมบูรณ์	.184	.013*
ความทันกาล	.191	.023*
R = 0.815 R ² = .665 F = 67.469 p-value = .000		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 **ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า คุณภาพการสอบที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ได้แก่ ด้านความถูกต้อง มีค่า P-Value เท่ากับ .027 (Sig. = .027 < 0.05) ด้านความชัดเจน มีค่า P-Value เท่ากับ .000 (Sig. = .000 < 0.01) ด้านความสมบูรณ์ มีค่า P-Value เท่ากับ .013 (Sig. = .013 < 0.05) และด้านความทันกาล มีค่า P-Value เท่ากับ .023 (Sig. = .023 < 0.05)

เมื่อพิจารณาค่า R พบว่า ตัวแปรส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ในระดับ 0.815 และพิจารณาจากค่า R² ตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการสอบบัญชีได้ร้อยละ 66.50 ที่เหลือร้อยละ 33.50 เป็นปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

ตาราง 5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

	สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
H1	ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง	สนับสนุนสมมติฐานที่ 1
H2	ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน	สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 บางส่วน
H3	ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์	สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 บางส่วน
H4	ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล	สนับสนุนสมมติฐานที่ 4
H5	ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง	สนับสนุนสมมติฐานที่ 5 บางส่วน
H6	ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน	สนับสนุนสมมติฐานที่ 6 บางส่วน
H7	ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์	สนับสนุนสมมติฐานที่ 7 บางส่วน
H8	ปัจจัยด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล	สนับสนุนสมมติฐานที่ 8 บางส่วน
H9	คุณภาพการสอบบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์	สนับสนุนสมมติฐานที่ 9

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยในยุคคลิขิตที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีและความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 สามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยในยุคคลิขิตที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

1. ความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชี ซึ่งประกอบไปด้วยด้านมาตรฐานการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ และด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ทั้งในด้านความถูกต้อง ความชัดเจนความสมบูรณ์ และความทันกาล แสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความรู้ความสามารถในด้านมาตรฐานการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการสอบบัญชีสหกรณ์ เป็นปัจจัยที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ อย่างมีคุณภาพน่าเชื่อถือ เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และเป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พจนีย์ ศรีสุนนท์, 2560) พบว่า ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เนื่องจากในการปฏิบัติงานสอบบัญชีต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ประกอบกับใช้ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพช่วยในการตรวจสอบ ส่งผลให้การตรวจสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และเป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วณิชมา ผาอำนาจ, 2562) พบว่า ความรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยความรู้ด้านบัญชี ด้านสอบบัญชี และด้านภาษีอากร ส่งผลเชิงบวกต่อสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แสดงว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความรู้ทางวิชาชีพ จะเพิ่มความเข้าใจความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน ทำให้สามารถทำงานได้สำเร็จได้อย่างน่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับวิจัยของ (ศิริณา อันทรง, 2562) พบว่า การปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านงานสอบบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี ประมวลรัษฎากรและความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การปฏิบัติงานตรงตามมาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้และทำให้รายงานผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรจำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ความสามารถที่เพียงพอต่อการประกอบวิชาชีพ รวมถึงความสามารถในการนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการปฏิบัติงาน ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา และสามารถแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดไว้ รวมไปถึงในยุคปัจจุบันเป็นยุคคลิขิตผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความรู้ ความสามารถด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ หรือสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยการตรวจสอบบัญชี วิเคราะห์ ตรวจสอบจับความผิดปกติของข้อมูล จะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และสามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญได้อย่างครบถ้วนเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างทันเวลา ดังนั้น ผู้สอบ

บัญชีสหกรณ์ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการสอบบัญชี และด้านโปรแกรมในการตรวจสอบบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการศึกษา ทำความเข้าใจ และมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีคุณภาพ ถูกต้อง เชื่อถือได้ ส่งผลให้การตรวจสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และเป็นไปตามระเบียบและคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ สะท้อนให้เห็นถึงผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ และสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันได้ในอนาคตต่อไป

2. ด้านประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ได้แก่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ทั้งในด้านความถูกต้อง ความชัดเจน ความสมบูรณ์ และความทันกาล แสดงว่าการที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีประสบการณ์ในการตรวจสอบเป็นระยะเวลานานเกิดความชำนาญ ส่งผลทำให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วนิชมา ผาอำนาจ, 2562) พบว่า ประสบการณ์จากการทำงาน ด้านระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร แสดงว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีประสบการณ์ ด้านระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชีสามารถวางแผน กำหนดแนวทาง และกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบได้เป็นอย่างดีและครบถ้วน และจากการวิจัยการที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีทักษะในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน รวมถึงสามารถตรวจสอบและรายงานการสอบบัญชีได้อย่างแม่นยำ และอย่างทันกาลส่งผลให้คุณภาพการสอบบัญชีดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (รัตติยา วงศรีลา, 2560) พบว่าสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงินโดยรวม ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ และด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้เนื่องจาก ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องสามารถประยุกต์ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมถึงการวางแผน การประมวลผล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลการสอบบัญชี อันจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในด้านสะดวก รวดเร็ว ดังนั้นผู้สอบบัญชีสหกรณ์จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงการพัฒนาทักษะความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เกิดความเชี่ยวชาญ รวมทั้งการคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการตรวจสอบ และการสอบทานความถูกต้องของรายงานการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีความถูกต้อง แม่นยำ และเชื่อถือได้พร้อมทั้งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างทันกาล

คุณภาพการสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

คุณภาพการสอบบัญชี ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ความชัดเจน ความสมบูรณ์ และความทันกาลมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ แสดงว่าการสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผลสะท้อนถึงความสามารถให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์สามารถปฏิบัติงาน

ตรวจสอบด้วยความถูกต้องเชื่อถือได้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ รวมไปถึงผู้สอบบัญชีสหกรณ์สามารถแสดงออกถึงความรู้ ความมีทักษะ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ดังนั้น คุณภาพการสอบบัญชี จึงส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้การสอบบัญชีประสบผลสำเร็จได้ สอดคล้องกับ (จารินยา แก้วสุริยา, 2560) พบว่าคุณภาพการสอบบัญชี เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่าการสื่อสารที่ถูกต้อง ไม่ลำเอียงทั้งจากทัศนคติและการประเมินที่เป็นกลาง จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เพื่อให้คุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีคุณภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น ผู้สอบบัญชีควรให้ความสำคัญและพัฒนาในด้านความรู้ ความสามารถในการสอบบัญชีในทุกด้าน ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานสอบได้อย่างสำเร็จ มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ

2. ปัจจุบันได้เข้าสู่ยุคดิจิทัล เป็นยุคที่เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่มิขาดขาดกับสังคมเป็นอย่างมาก ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ควรพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะสามารถช่วยลดระยะเวลาในการตรวจสอบเพิ่มประสิทธิภาพในการค้นพบข้อผิดพลาดได้ในเวลาอันรวดเร็ว และมีการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ ส่งผลต่อการตรวจสอบบัญชีที่มีคุณภาพ

3. ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความสามารถทักษะและประสบการณ์ ที่เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป นำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญอย่างครบถ้วนเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างทันกาล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสอบบัญชี หรือศึกษาตัวแปรอิสระด้านอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานย้อนหลัง เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงมุมมองและข้อมูลเชิงลึก ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการวิจัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2565). การสอบบัญชีสหกรณ์. สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.cad.go.th/main.php?filename=index>
- กวี วงศ์พุด. (2545). การสอบบัญชีการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์. กรุงเทพฯ : ปิเคอินเตอร์พริ้นท์.
- จารินยา แก้วสุริยา. (2560). ผลกระทบของคุณภาพในการสอบบัญชีและความต่อเนื่องในการสอบทานงานสอบบัญชีที่มีต่อความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะและศิลปะพร ศรีจันทเพชร. (2557). การสอบบัญชี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ที่พีเอ็นเพรส.
- ประจวบ แผลมหลัก. (2547). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.). วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปยุณนุช คำหลาน. (2556). ผลกระทบของความรอบรู้ในการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสารคาม.
- พจณี ศรีสุนนท์. (2560). การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสอบบัญชีและคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- รัตติยา วงศรีลา. (2560). ผลกระทบสมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วณิชมา ผาอำนาจ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ศิริณา อันทรง พร้อมพร ภูวดิน และสมใจ บุญหมื่นไวย. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 6. 30 มีนาคม 2562.